

Strategi mod viruset turnip yellows virus i vinterraps

Det er svært at give nogen konkret vejledning på nuværende tidspunkt, da der er fundet lige så meget virus i sprøjtede som usprøjtede marker.

Angreb af viruset turnip yellows virus i vinterraps har de senere år påkaldt sig øget opmærksomhed i flere lande, blandt andet i England, hvor der er fundet udbyttetab ved kraftige angreb på op til 30 procent. De sidste to år er forekomsten af viruset i Danmark også undersøgt i såkaldte "risikomarker", det vil sige i tidligt såede vinterrapsmarker (før 20. august) i milde kystnære områder af landet. Viruset overføres af ferskenbladlus i efteråret, og tidlig såning af vinterraps og lange milde efterår giver de bedste betingelser for overførsel af virus.

Angreb resulterer i violette bladrande og røde blade, men disse symptomer kan forårsages af mange andre årsager (strukturelskade, kulde, næringsmangel). Symptomerne bliver først synlige om foråret, men ofte er der ingen eller kun meget svage symptomer. Selv om der ikke ses symptomer, forårsages der udbyttetab, da de angrebne planter er svagere.

I tabel 1 ses udbredelsen af virusangrebene i 14 hhv. 20 undersøgte vinterrapsmarker i forårene 2011 og 2012. Se nærmere i [artikel 878](#) om undersøgelserne. Det fremgår, at angrebene varierer afhængigt af vejrforholdene om efteråret. Sprøjtning mod rapsjordlopper om efteråret forventes også at have effekt mod ferskenbladlus, men ifølge tabel 1 har det tilsyneladende ikke haft den store effekt. De fleste marker har været bejdset mod skadedyr, som skulle have effekt mod tidlige angreb af ferskenbladlus.

Tabel 1. Forekomst af viruset turnip yellows virus (procent angrebne planter) om foråret i 14 hhv. 20 undersøgte vinterrapsmarker i forårene 2011 og 2012

	Udsprøjtet mod rapsjordlopper	Sprøjtet mod rapsjordlopper
2011 (14 marker)	12	3
2012 (20 marker)	44	51

Anbefaling

Det er svært at give nogen konkret vejledning på nuværende tidspunkt, da der er fundet lige så meget virus i sprøjtede som usprøjtede marker. Dette kan dog skyldes, at effekten mod ferskenbladlus har været for dårlig, fordi det valgte sprøjtetidspunkt mod rapsjordlopper ikke har været rigtigt. Det kan heller ikke udelukkes, at der forekommer resistens hos nogle af ferskenbladlusene mod pyrethroider. Dette er fundet i England og er også fundet i test af ferskenbladlus fra sukkerroer i 90-erne i Danmark. Der er også i mindre omfang fundet resistens mod Pirimor. Pirimor er ikke godkendt til brug i raps.

Det anbefales i samarbejde med konsulenten, at der i "risikomarker" opsættes gule fangbakker, hvor forekomsten af ferskenbladlus følges. Se fotos nedenfor. Udsatte marker er tidligt såede marker i de mest milde områder af landet. Har man let ved at finde ferskenbladlus i fangbakkerne, anbefales en bekæmpelse i marken. Kun pyrethroiderne Karate 2,5 WG, Nexide CS og Cyperb 100 er godkendt til bekæmpelse af rapsjordlopper og må også anvendes mod ferskenbladlus, såfremt der samtidig optræder angreb af rapsjordlopper. Meldinger om fund i fangbakker modtages gerne.

Flere beretter om fund af korn- og havrebladlus på spildplanter af vinterbyg i vinterraps. Disse bladlus kan ikke overføre viruset turnip yellows virus. Ferskenbladlus angriber ikke korn.

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Billede 1. Angreb af turnip yellows virus. Røde blade i vinterraps kan være forårsaget af mange årsager (kulde, strukturskade, næringsmangel), men kan også være forårsaget af viruset turnip yellows virus.

Billede 2. Vinget og uvinget ferskenbladlus. Bemærk at de uvingede bladlus er grønne, mens de vingede ferskenbladlus er ret mørke.

By Rich Haddock